

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 396/2017-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Róbertom Slamkom, Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s. r. o., Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia ich petičného práva zaručeného v čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 15/2017 a jeho uznesením z 23. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED] (spolu ďalej aj „sťažovatelia“), v petite ktorej namietajú porušenie svojho petičného práva zaručeného v čl. 27 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 15/2017 a jeho uznesením z 23. mája 2017.

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovatelia sú členmi petičného výboru, ktorý predložil petíciu obyvateľov mesta Dolný Kubín (ďalej aj „mesto“) s 298 petičnými hárkami a 5 437 podpismi a údajmi občanov mesta spĺňajúcimi zákonom ustanovené náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o petičnom práve“), pričom [REDACTED] (ďalej len „zástupca petičného výboru“) bol určený na zastupovanie petičného výboru v styku s orgánmi verejnej správy (v zmysle § 1 ods. 2 zákona o petičnom práve treba pod pojmom orgán verejnej správy rozumieť štátny orgán alebo orgán územnej samosprávy, ktorému je petícia určená).

3. Kontrolór mesta [REDACTED] (ďalej len „kontrolór mesta“), ktorému bola petícia pridelená na vybavenie, v oznámení doručenom zástupcovi petičného výboru 6. decembra 2016 uviedol, že z celkového počtu 5 551 signatárov petície uznal len 4 414 podporovateľov a neuznal 1 137 podporovateľov a že u 379 osôb bolo uvedené neúplné meno alebo priezvisko, u 352 osôb bola uvedená neúplná alebo chybná adresa, 160 osôb nemalo trvalý pobyt v meste, 195 osôb bolo uvedených na petičných hárkach viackrát, u 48 osôb boli uvedené nečitateľné údaje, 2 osoby mali menej ako 18 rokov a 1 osoba nebola podpísaná.

4. Vzhľadom na počet obyvateľov mesta k termínu podania petície (15 179 obyvateľov nad 18 rokov) nebola podľa kontrolóra mesta naplnená zákonom ustanovená

hranica (30 % obyvateľov mesta) na splnenie zákonnej podmienky vydania všeobecne záväzného nariadenia mesta o zákaze prevádzkovania niektorých hazardných hier na území mesta. Túto správu podpísanú aj hlavným kontrolórom zobralo mestské zastupiteľstvo uznesením č. 209/2016 z 15. decembra 2016 na vedomie.

5. Sťažovatelia uvádzajú, že kontrolór mesta v oznámení *„konkrétne neuviedol, u ktorých z predložených 5 437 podporovateľov petície sú podľa jeho názoru formálne nedostatky v rozpore s ust. §4 ods. 2 zákona... o petičnom práve“*. Informácia o týchto skutočnostiach im nebola poskytnutá ani na zasadnutí mestského zastupiteľstva konaného 15. decembra 2016. Z týchto dôvodov sťažovatelia majú vážne pochybnosti o korektnom vybavení ich petície, ak hlavný kontrolór mesta mal navyše možnosť identifikovať každú osobu, ktorá podpísala petíciu, aj prostredníctvom iných orgánov (napr. Policajného zboru). Súčasne tvrdia, že hlavný kontrolór mesta nemal na posudzovanie petície ani zákonné oprávnenie, resp. splnomocnenie podľa príslušných všeobecne záväzných predpisov mesta. Na podporu svojich tvrdení uvádzajú aj judikatúru ústavného súdu a všeobecných súdov k prílišnému formalistickému prístupu posudzovania náležitostí petície podľa zákona o petičnom práve.

6. Mesto Dolný Kubín 8. marca 2017 predložilo jednému z členov petičného výboru zoznam neuznaných podporovateľov petície, z ktorého vyplýva, že väčšina z neuznaných podporovateľov petície bola neuznaná z dôvodu uvedenia skráteného mena alebo inak hovorovo napísaného krstného mena. Vo všetkých týchto prípadoch bolo podľa názoru sťažovateľov možné presne identifikovať danú fyzickú osobu.

7. Sťažovatelia tiež uviedli, že 2. februára 2017 podali podnet na podanie protestu prokurátora, ktorý bol Okresnou prokuratúrou Dolný Kubín listom (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. Pd 50/17/5503-3 z 23. februára 2017 odložený s odôvodnením, že orgány prokuratúry nie sú v tomto prípade kompetentné preskúmať postup samosprávneho orgánu pri vybavovaní podania v zmysle petičného zákona, pretože táto kompetencia prislúcha len súdu.

8. V rovnaký deň bola sťažovateľmi podaná aj žaloba na krajskom súde, ktorý vo veci rozhodol uznesením sp. zn. 30 S 15/2017 z 23. mája 2017 tak, že žalobu sťažovateľov odmietol. V časti preskúmania zákonnosti uznesenia mestského zastupiteľstva mesta krajský súd žalobu odmietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľov na podanie takej žaloby, ktorou v danom konaní v zmysle § 350 Správneho súdneho poriadku disponuje výhradne prokurátor, a v časti namietaného oznámenia o výsledku vybavenia petície uviedol, že je daná právomoc ústavného súdu.

9. Sťažovatelia tiež konštatovali, že uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 165/2017 z 22. marca 2017 bola ich sťažnosť odmietnutá z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, a preto sa domnievajú, že je daná právomoc všeobecného súdu rozhodnúť o možnom porušení ich práv.

10. Na základe uvedeného sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd vyhovel ich sťažnosti a vyslovil, že ich petičné právo upravené v čl. 27 ods. 1 ústavy a základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu „*v zmysle uznesenia Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 30S/15/2017 zo dňa 23.05.2017 bolo porušené*“. Zároveň navrhujú, aby ústavný súd predmetné uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Požadujú taktiež priznať im finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, I. ÚS 598/2013). Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že sťažovatelia v podanej sťažnosti za porušovateľa označili (iba) krajský súd, a nie aj orgán verejnej správy či samosprávy, ktorý petíciu (jej časť) odmietol uznať. Preto sa ústavný súd prípadným porušením označených práv sťažovateľov zo strany Mestského zastupiteľstva mesta Dolný Kubín nemohol zaoberať.

14. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa

k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

15. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovatelia sú zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sa vyznačuje zmätočnosťou svojho obsahu vyúsťujúcou do nedostatku jednej zo zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti požadovanej ustanovením § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorou je logické, kompaktné a dostatočne určité odôvodnenie návrhu vo vzťahu k právam, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovatelia v petite sťažnosti domáhajú, a najmä vo vzťahu k subjektu (krajský súd), ktorého označili ako porušiteľa týchto práv. Odôvodneniu sťažnosti sťažovateľov takáto kvalita chýba, pretože v ich argumentácii v skutočnosti absentujú relevantné právne dôvody osvedčujúce porušenie označených práv postupom a uznesením krajského súdu. Sťažovatelia sa v odôvodnení sťažnosti zamerali výlučne na opis skutkového stavu a ako právne odôvodnenie sťažnosti iba uviedli: *„Porušenie práva na prístup k spravodlivosti denegatio iustitiae – nie je orgán ktorý by mohol rozhodnúť o porušení práva. Porušenie petičného práva, obsahom petičného práva nie je právo na vyhovieť petícii, ale pokiaľ petícia spĺňa podmienky ide o právo, aby sa o petícii rozhodlo a odmietlo riešenie, nie z formálnych dôvodov nedostatkov petície. T. j. dávať minimálne možnosť na to, aby sa rozhodlo spôsobom, ktorý žiada petícia. Nemusí sa rozhodnúť v ich prospech, ale nesprávnym postupom mesta bolo odobraté právo poslancov hlasovať o možnosti petície.“* Vychádzajúc zo skutkového stavu opísaného sťažovateľmi a vyplývajúceho z priložených listín je z pohľadu ústavného súdu síce možné formulovať ústavnoprávne zaujímavú právnu otázku o právomoci na preskúmanie možného porušenia petičného práva, táto však sťažovateľmi položená nebola, keďže vo vzťahu k namietanému postupu a uzneseniu krajského súdu nevzniesli ani jeden argument, z ktorého by vyplývalo, že jeho postup a rozhodnutie považujú sa arbitrárne, resp. z akých dôvodov. Sťažnosť tak vytvára priestor pre dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv

(pri zastúpení kvalifikovaným právny zástupcom) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

16. V súvislosti s naznačeným argumentom sťažovateľov, že ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 165/2017 z 22. marca 2017 odmietol ich sťažnosť vo veci namietaného porušenia ich petičného práva podľa čl. 27 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy pri vybavovaní ich petície s názvom „*Petícia – Zastavme hazard*“ uznesením Mestského zastupiteľstva mesta Dolný Kubín č. 209/2016 z 15. decembra 2016 v spojení s oznámením o výsledku vybavenia petície č. 30484/8405/2016/T.Ch./ÚHK z 2. decembra 2016 pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie, ústavný súd konštatuje, že v predmetnom rozhodnutí ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, keďže v čase jeho rozhodovania bolo zrejmé, že sťažovatelia sa v rovnakom čase domáhali ochrany svojich práv prostredníctvom okresnej prokuratúry a krajského súdu, na ktorých konania neboli skončené. Ústavný súd v uvedenom rozhodnutí svoju vecnú právomoc na preskúmanie sťažnosti neskúmal.

17. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

18. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína

konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

19. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017